

ANDRZEJ KOMAR

ZMIANY OPODATKOWANIA GOSPODARKI NIEUSPOŁECZNIONEJ

Dokonane przez Sejm w lipcu 1983 r. zmiany ustawodawstwa podatkowego są kolejnymi na przestrzeni ostatnich lat. Dotyczą one m. in. tzw. pozarolniczej gospodarki nieuspołecznionej, jak rzemiosła, prywatnego handlu, przemysłu, zagranicznych podmiotów gospodarczych i in. Pewne wątpliwości budzi posługiwanie się pojęciem „gospodarka nieuspołeczniona”. Jest ono w obecnej sytuacji społecznej i ekonomicznej kraju pojęciem sztucznym i zamazującym granice między tą gospodarką a ludnością. Dlatego też postuluje się rezygnację z tak nieostrego pojęcia¹. Postulat ten jest o tyle uzasadniony, że istnieją spółdzielnie rzemieślnicze, wobec których stosuje się inne sposoby opodatkowania rzemieślników.

Wspomniano już, że zmiany ustawodawstwa podatkowego dotyczą szerokiego kręgu podmiotów i obejmują zarówno zmiany ustaw podatkowych², jak i rozporządzeń Ministra Finansów³. Nasuwa się zatem pytanie o kierunki dokonanych zmian opodatkowania gospodarki nieuspołecznionej. Można je odczytać wyłącznie w kontekście aktualnej sytuacji ekonomicznej; kraju. Jej podstawową cechą jest na. in. wysoka stopa inflacji. Jest ona spowodowana m. in. przez urzeczywistnianie idei równowagi rynkowej za pomocą obniżania siły nabywczej pieniądza. Dokonywane podwyżki cen są rezultatem obniżania się podaży wielu dóbr, pogarszania ich jakości i źle pojmowanej samodzielności finansowej przedsiębiorstw. Jednakże podwyżki cen są tylko jedną ze stron medalu. Drugą stroną stanowi nacisk załóg na podwyższanie wynagrodzeń i to bez związku z rezultatami działalności produkcyjnej lub usługowej. Tego rodzaju postępowanie załóg wynika z ich przeświadczenia o braku ekonomicznej zasadności dokonywanych podwyżek cen. W rezultacie koło

¹ I. Bolkowiak, *Jak opodatkować wynagrodzenia za pracę*. *Finanse* 1983, nr 3.

² Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o zmianie ustawy o podatku obrotowym (Dz. U. Nr 42, poz. 186); ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 42, poz. 187).

³ Chodzi tu o rozporządzenie Rady Ministrów i rozporządzenia Ministra Finansów z 29 lipca 1983 r. w sprawie ulg podatkowych i form opodatkowania rzemiosła, które zostały opublikowane w Dz. U. nr 43, poz. 194-199.

się zamyka. Pieniądz przestaje pełnić swoją funkcję motywacyjną i inicjującą decyzje, co dodatkowo komplikuje jeszcze reglamentacja surowców, dewiz, siły roboczej, maszyn i urządzeń, inwestycji i niektórych artykułów konsumpcyjnych oraz przemysłowych. Powoduje to przekonanie o niewielkim znaczeniu pieniądza jako regulatora procesów ekonomicznych. Reszta jest już tylko następstwem tego przekonania. Takim następstwem jest m. in. coraz większa emisja pieniądza. W tych warunkach również działalność gospodarki nieuspołecznionej cechują podwyżki cen wyrobów i usług.

Dokonane zmiany ustawodawstwa podatkowego wobec gospodarki nieuspołecznionej mają na celu ograniczenie dochodów poprzez podwyższenie stawek podatkowych. Jest to podstawowy nurt dokonywanych zmian. Czy celowy i słuszny, o tym w konkluzji artykułu. Najpierw należy na przykładzie zmian ustawodawczych ten nurt wyjaśnić. Wyjaśnienie to będzie ilustrowane na przykładzie podatków obrotowego i dochodowego oraz form ich pobierania (m. in. ryczałtu). Oczywiście, poziom stawek podatkowych nie wyjaśnia jeszcze problemu zakresu podwyższenia wspomnianych podatków i dlatego trzeba go uzupełnić pewnym przeglądem ulg, zwolnień i zwyżek podatkowych. Ukazanie i tych zagadnień pozwoli na ocenę kierunków polityki podatkowej państwa. Rozszerza to kontekst badanych zjawisk i osadza dokonywane zmiany w szerszym tle położenia społeczno-gospodarczego kraju. Błędem byłoby bowiem traktowanie opodatkowania gospodarki nieuspołecznionej jako zamkniętego naczynia, gdyż prowadziłoby to do mylących wniosków. Tymczasem zjawiska ekonomiczne i finansowe nie dadzą się wyjaśnić za pomocą płaskich, a nawet trywialnych formuł.

Jeżeli chodzi o podatek obrotowy, to przepisy ustawy z lipca 1983 r. zdają się rozszerzać zakres przedmiotowy i to przez, zdawałoby się, zabieg kosmetyczny, jakim było skreślenie wyrazu „zarobkowa”. W ustawie z grudnia 1972 r. o podatku obrotowym określono, że opodatkowaniu podlega działalność zarobkowa w zakresie .. . Tymczasem w nowym brzmieniu przyjęto, że opodatkowaniu podlega wszelka działalność wytwórcza, usługowa i handlowa. Można przyjąć, że określenie „zarobkowa” kojarzy się z przyszłym zyskiem prowadzącego działalność i byłoby ono właściwsze podatkowi dochodowym. Dlatego w nowym ustawodawstwie przyjęto sformułowania właściwe podatkowi przychodowym, bez wnikania w ekonomiczny rezultat działalności opodatkowanej. Jednak działalność zarobkowa kojarzy się również z pewną grupą podmiotów, które z tytułu swojej działalności zamierzają osiągnąć dochód. Sformułowanie to wyznacza zarówno zakres podmiotowy, jak i przedmiotowy podatku. Ustawa lipcowa z 1983 r. natomiast określa szeroko swój zakres i odnosi się do każdego, kto podejmie działalność wytwórczą, handlową lub usługową.

Stawki podatkowe zostały w podatku obrotowym ilościowo zreduko-

wane do trzech następujących: w stosunku do obrotów z tytułu działalności wytwórczej — 10%, działalności usługowej — 5% i działalności handlowej — 5%. Ustawa z grudnia 1972 r. wymieniała aż czternaście stawek podatkowych, ale były one poziomem zróżnicowane i nawiązywały do poszczególnych rodzajów działalności. Może z punktu widzenia techniki opodatkowania obecne rozwiązanie będzie poprawniejsze. Nie da się ukryć, że w wielu przypadkach nastąpiło podwyższenie stawek podatkowych o przeciętnie 100%. Nie można też pominąć przepisu towarzyszącego stawkom podatkowym, a mianowicie art. 10 ust. 2, w którym mowa jest zarówno o obniżeniu, jak i podwyższaniu stawek podatkowych przez Ministra Finansów. Trudno sobie wyobrazić praktyczne zastosowanie przepisu o obniżeniu stawek podatkowych, gdyż nie pozwalała na to inflacja. Można sobie za to wyobrazić podwyższenie stawek podatkowych. Przy czym granicę tych podwyżek określono na poziomie 50% obrotu. Gdyby tego rodzaju podwyżki dokonano, to nastąpiłoby dalsze podwyższenie cen usług i wyrobów, co z kolei skłaniałoby do zmiany stawek podatkowych. Ponadto we wspomnianym już art. 10 ust. 2 upoważniono Ministra Finansów do dostosowywania stawek podatkowych do takich stawek w podatku obrotowym od jednostek gospodarki uspołecznionej. Tego rodzaju przepis może mieć daleko idące konsekwencje, gdyż mogą przede wszystkim oznaczać stałe podwyższanie stawek podatkowych. Nie wdając się w analizę tego zjawiska, można się powołać na istniejącą w tym względzie praktykę. Podwyżki cen w gospodarce uspołecznionej są bowiem dokonywane głównie w następstwie podwyższania stawek podatku obrotowego i są one stosunkowo wysokie. Jeżeli mają one z kolei stanowić wytyczną dla Ministra Finansów do kształtowania stawek podatku obrotowego od jednostek gospodarki nieuspołecznionej, to można słusznie przewidywać ich podwyższanie. Wprawdzie art. 10a ust. 1 określa, że kwotę podatku obrotowego obniża się o podatek obrotowy zawarty w cenie zakupionych w jednostkach gospodarki uspołecznionej materiałów i surowców. Ale zaraz w ust. 2 dodaje się, że wspomnianej zasady nie stosuje się wówczas, gdy jednostki gospodarki uspołecznionej nabywają surowce i materiały po cenach zawierających podatek obrotowy. A tak jest przecież z reguły. Mamy tu do czynienia z nawarstwianiem się podatku obrotowego.

Można zatem twierdzić, że zawarte w ustawie o podatku obrotowym od jednostek gospodarki nieuspołecznionej zmiany potwierdzają główny ich nurt, jakim jest podwyższenie podatku.

Podatkowi obrotowemu towarzyszy podatek dochodowy, który również został zmieniony ustawą z lipca 1983 r. W przypadku tej ustawy zakłada się ograniczenie „nieuzasadnionych społecznie dochodów”. To ostatnie określenie zostało świadomie ujęte w cudzysłowie, gdyż trudno jest zdefiniować pojęcie „nieuzasadnionych społecznie dochodów”. Termin

ten ma głównie znaczenie propagandowe i także wydźwięk pejoratywny. Postanowienia lipcowej ustawy o podatku dochodowym z 1983 r. rozszerzają zakres przedmiotowy o dochody pochodzące ze sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub prawa do domu jednorodzinnego oraz prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym. Potrzebę opodatkowania tego rodzaju dochodów uzasadnia się tym, że w ostatnich latach powstał i rozwinął się rynek mieszkaniowy. Ceny mieszkań bardzo wzrosły i sprzedający mieszkania osiągają dochody, które nie mogą pozostać poza zasięgiem działania podatku dochodowego.

Rozszerzono też zakres środków szacowanych na podstawie tzw. znamion zewnętrznych. Dotychczas ograniczano się do ich szacowania na podstawie wydatków. Obecnie przyjmuje się również inne kryterium, a mianowicie wartość zgromadzonych zasobów pieniężnych nie znajdujących pokrycia w już opodatkowanych bądź wolnych od opodatkowania źródłach przychodów i posiadanych przedtem zasobach majątkowych (art. 8 ust. 9 ustawy o podatku dochodowym). Trudno będzie w praktyce ustalić wysokość zgromadzonych zasobów pieniężnych, które nie zostały ujawnione. Konsekwencje tego przepisu są daleko idące, gdyż cała kwota nie znajdująca pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów podlega opodatkowaniu (art. 8a ust. 2 ustawy o podatku dochodowym).

Nastąpiły również zmiany w podstawie opodatkowania podatkiem dochodowym. Podwyższono bowiem kwotę wolną od podatku z 72 tys. zł rocznie do 160 tys. zł dochodu rocznego z tytułu działalności wytwórczej, usługowej i handlowej, z działalności w zakresie wolnych zawodów, z działalności twórczej oraz z praw autorskich i praw do projektów wynalazczych. Natomiast w stosunku do dochodów pochodzących z kapitału kwota wolna od podatku została podwyższona z 30 do 60 tys. zł rocznego dochodu. Jest to wynik uwzględnienia inflacji i spadku siły nabywczej pieniądza. Ale uwzględnienie to ma charakter częściowy, gdyż poziom inflacji jest wyższy od dokonanych zmian w podstawie opodatkowania.

Znaczniejsze zmiany zostały dokonane w dziedzinie stawek podatkowych. Przede wszystkim zastąpiono poprzednie trzy skale jedną skalą. Jest to jednak skala obciążenia zasadniczego, które będzie stosowane wobec rzemiosła i większej części usług. Rozpiętość stawek podatkowych tej skali jest znaczna i wynosi od 20% przy nadwyżce nie przekraczającej 30 tys. zł rocznie do 80% przy nadwyżce ponad 960 tys. zł rocznie. Gwałtowny skok obciążenia następuje przy nadwyżce przekraczającej 4 mln zł rocznie i wynosi 85%. Zatem nastąpiło zwiększenie oddziaływania progresji.

Podstawowa skala podatkowa jest uzupełniana zwyczajami podatku, które uwzględniają źródło pochodzenia przychodów. Zwyczajki podatku kształtują się w sposób następujący:

— dochód z działalności handlowej w zakresie sprzedaży artykułów spożywczych jest opodatkowany według skali podstawowej ze zwwyżką 5%,

— w stosunku do działalności handlowej innego rodzaju, działalności gastronomicznej ze sprzedażą alkoholu, wykonywania transportu towarowego, umów komisju i agencyjnych oraz praw autorskich nabytych w drodze spadku lub zapisu — podwyżka podatku wynosi 10%,

— w stosunku do dochodu ze źródeł przychodów określonych w art. 7 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym stosuje się zwwyżkę w wysokości 20%,

— w stosunku do dochodu ze źródeł nie ujawnionych stosuje się zwwyżkę 25%.

Równocześnie ustawa określiła cztery graniczne wysokości progresji, na 50%, 65%, 80% i 85%.

W stosunku do zagranicznych podmiotów gospodarczych maksymalne opodatkowanie nie może przekraczać 50% dochodu. Wobec osób prawnych maksymalna wysokość podatku nie może przekraczać 65%. W pozostałych dwóch wypadkach wysokość progresji zależy od źródła przychodów i kwoty nadwyżki. Jeżeli kwota nadwyżki nie przekracza 4 mln zł, to maksymalna wysokość podatku nie może przekraczać 80%. Natomiast gdy nadwyżka ta jest wyższa, podatek nie może przekraczać 85% nadwyżki. Wydaje się, że ten sposób określania wysokości podatku ukazuje poprzez swoje zróżnicowanie różnego rodzaju preferencje w polityce podatkowej. Zarazem jednak komplikuje wymiar podatku. Łącznie powoduje to podwyższenie podatku i to głównie wobec silniejszych ekonomicznie podmiotów. Są to podmioty, które nie tylko mają szansę zapłacenia podatku, ale przede wszystkim jego przerzucenia. Gdyby natomiast próbowano reglamentować poziom cen, aby uniemożliwić przerzucenie podwyższonego podatku, wtedy w konsekwencji następowałyby rezygnacja z prowadzenia działalności. Takie skutki nie leżą w interesie gospodarki kraju i powodują obniżenie podaży dóbr i usług.

Podwyższono też dochody wolne od podatku z tytułu posiadania na utrzymaniu małżonka (z 24 do 30 tys. zł) i z tytułu utrzymywania dziecka, rodziców lub rodzeństwa (z 12 do 15 tys. zł). Stanowi to skromne uwzględnienie ujemnych skutków inflacji.

W następstwie zmian ustaw o podatku obrotowym i dochodowym dokonano również zmian kilku rozporządzeń Ministra Finansów⁴. Na

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z 29 lipca 1983 r. w sprawie podatku obrotowego i dochodowego od osób fizycznych i prawnych *nie* będących jednostkami gospodarki uspołecznionej; rozporządzenie Ministra Finansów z 29 lipca 1983 r. w sprawie zryczałtowania podatków obrotowego i dochodowego od niektórych grup podatników oraz w sprawie opłaty skarbowej z tytułu wykonywania rzemiosła; rozporządzenie Ministra Finansów z 29 lipca 1983 r. w sprawie opłacania podatków obrotowego i dochodowego od przychodów rzemieślników ze świadczeń wykonywa-

uwagę zasługuje tu w szczególności rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zryczałtowania podatków obrotowego i dochodowego od niektórych grup podatników oraz w sprawie opłaty skarbowej z tytułu wykonywania rzemiosła. Charakterystyczne jest określenie wysokości podatku do 1985 r. Powinno to sprzyjać stabilizacji działalności rzemieślniczej i stopniowemu dostosowywaniu cen wyrobów i usług rzemieślniczych do wysokości «podatku. Jest to tym bardziej uzasadnione, że stawki zryczałtowanych podatków wzrosły o blisko 100%. Nie pozostanie to bez wpływu na wysokość cen wyrobów i usług rzemieślniczych. Nie jest to forma walki z inflacją, gdyż podwyższone podatki zostaną i tak przerzucone na rynek. Przy znanych trudnościach zaopatrzeniowych podwyżka podatku nie prowadzi do zwiększenia podaży dóbr i usług, lecz do stymulowania inflacji. Nabywcy dóbr i usług rzemieślniczych niejako zmuszeni zostaną do domagania się podwyżek płac, rent, stypendiów i innych świadczeń pieniężnych. Powstaje zatem swoiste błędne koło, o czym będzie jeszcze mowa.

Specjalny status podatkowy mają zagraniczne podmioty gospodarcze, wśród nich firmy polonijne. Przede wszystkim korzystają one z 3-letniego zwolnienia podatkowego. Ten specjalny status jest widoczny na przykładzie stawek podatku obrotowego. Odpowiednie rozporządzenie Ministra Finansów wskazuje na to, że w zasadzie wynoszą one dla działalności wytwórczej — 10%, dla działalności usługowej — 5% i dla działalności handlowej — 5%⁵. Są one uzupełnione obszerną listą stawek podatku obrotowego od niektórych wyrobów i usług. Zawarte w niej stawki kształtują się na poziomie od 1% do 85% obrotów. Są to zatem stawki nie tylko zróżnicowane, ale również wysokie. Oczywiście, że te wysokie stawki mieć będą swoje reperkusje w podwyżce cen towarów i usług świadczonych przez zagraniczne podmioty gospodarcze. Podmioty te korzystają także z ulg w podatku dochodowym i z tytułu inwestycji⁶. Ulgi w podatku dochodowym dotyczą dochodu ze sprzedaży wyrobów o charakterze antyimportowym, które zostaną wskazane (ulga 20%) i dochodu ze świadczenia usług dla ludności lub rolnictwa, z produkcji wyrobów na rynek oraz na zaopatrzenie w sprzęt i aparaturę medyczną, środki ochrony roślin i pasze (ulga 10%). Przepisy podatkowe mają równych za pośrednictwem spółdzielni rzemieślniczych (wszystkie teksty Dz. U. Nr 43, poz. 195, 196 i 197).

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z 29 lipca 1983 r. w sprawie stawek podatku obrotowego od obrotów z działalności gospodarczej prowadzonej na obszarze PRL przez osoby fizyczne i prawne mające miejsce zamieszkania lub pobytu, albo siedzibę za granicą oraz przez obywateli państw obcych mających kartę stałego pobytu w Polsce (Dz. U. Nr 43, poz. 198).

⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z 29 lipca 1983 r. w sprawie obniżki podatku dochodowego od dochodu zagranicznych podmiotów gospodarczych i przedsiębiorstw z udziałem zagranicznym posiadającym osobowość prawną raz w sprawie ulg podatkowych z tytułu inwestycji (Dz. U. Nr 43, poz. 194).

niez zachęć zagraniczne podmioty gospodarcze do inwestycji i z tego tytułu uzyskają one ulgę 50%, bez względu na rodzaj inwestycji. To ostatnie postanowienie jest słuszne, gdyż chodzi o trwalsze związanie zagranicznych podmiotów gospodarczych z krajem. Dotąd bowiem te podmioty w znacznym stopniu skupiały swoją działalność na tzw. „gorącym pieniądzu”. To znaczy, że wybierano te rodzaje działalności, które w krótkim czasie i przy niewielkich nakładach umożliwiają osiągnięcie wysokich dochodów. Jest to wykorzystywanie koniunktury i jeżeli w gospodarce istnieją zjawiska patologiczne, to możliwości osiągnięcia gorącego pieniądza są bardzo duże. Nie można za to winić zagranicznych podmiotów gospodarczych, które kierują się m. in. doświadczeniami z przeszłości. Doświadczenia te charakteryzowała świadomość braku stabilności w prowadzeniu gospodarki i to nie tylko z powodów podatkowych, lecz zaopatrzeniowych, koncesyjnych i ideologicznych. Ulgi inwestycyjne tworzą pewne przesłanki do inwestowania, lecz same nie mogą stanowić wystarczającego bodźca. Może nim być przede wszystkim stabilizacja i rozwój ekonomiczny kraju. Ponadto konieczne jest zliberalizowanie obrotu dewizowego tych podmiotów. Skoro złoty polski nie jest walutą wymierną, to nie należy dodatkowo komplikować administracyjnie rozwoju tych firm i wzbogacania przez nie rynku. Reglamentacja jest złym doradcą. Ponadto pilne jest znowelizowanie przepisów o udzielaniu koncesji i liście branż oraz o preferencjach lokalnych i rodzajowych. Obecna lista w tym zakresie robi wrażenie przygotowanej przez kogoś, kto niewiele miał wspólnego z prowadzeniem gospodarki, ale wiele z urzędowaniem. To, jakie branże się przyjmą i zagwarantują firmom zagranicznym działalność, zależy od warunków kształtowanych na rynku, który trudno zastąpić namiastką.

Dokonane zmiany ustawodawstwa podatkowego robią wrażenie doraźnych i odnoszących się do obecnej sytuacji ekonomicznej kraju, którą m. in. charakteryzuje wysoka stopa inflacji. Sądzi się, że podwyższone podatki mają ograniczyć siłę nabywczą pieniądza i jego wielkość na rynku. Jest to jednak ograniczone oddziaływanie, gdyż rzemiosło odgrywa skromną rolę w gospodarce kraju. Jednakże skutkiem podwyższonych podatków będzie podwyżka cen wyrobów i usług rzemieślniczych. Tymczasem zmiany podatkowe powinny również zmierzać ku stymulacji działalności rzemieślniczej w sensie zwiększenia podaży dóbr i usług. Rozwój działalności rzemieślniczej i gospodarki nieuspołecznionej w ogóle jest w decydującym stopniu uzależniony od rzeczywistej reformy gospodarczej i jej powodzenia. Rzemiosło nie jest bowiem izolowaną wyspą życia gospodarczego kraju.

Tymczasem w dziedzinie naprawy gospodarki pojawia się coraz silniejsza skłonność do reglamentacji zatrudnienia, zaopatrzenia surowcowego i inwestycji i to za pomocą metod administracyjnych. Te ostatnie abstrahują od rachunku ekonomicznego. Ceny nie mogą być jedynym

instrumentem naprawy gospodarki, gdyż ich podwyżki wywierają skutki antymotywacyjne jednostek i całych załóg. Konieczny jest zatem powrót do reguł gry ekonomicznej, której najlepszą płaszczyzną jest rynek. Dla rzemiosła zaś podstawowe znaczenie ma możliwość modernizacji maszyn i urządzeń oraz zaopatrzenie materiałowe i warunki sprzedaży. Modernizacja ta jest związana z możliwością zakupu maszyn i urządzeń od przedsiębiorstw państwowych lub za granicą. Zakłady rzemieślnicze nie mogą bowiem przypominać zabytków muzealnych i chałupnictwa. Nie prowadzi to bowiem do wykorzystania możliwości tkwiących w rzemiośle. Od lat znane są trudności w zakresie zaopatrzenia materiałowego i niewiele się tu zmienia. Prawidłowy dostęp rzemieślników do materiałów i surowców ułatwiłby rozwój tego sektora. Również liberalizacja zatrudnienia przez zakłady rzemieślnicze powinna uwzględniać mobilność siły roboczej. Dlatego niezbędne jest zniesienie pośrednictwa obligatoryjnego urzędów zatrudnienia, gdyż wówczas tworzą się na rynku pracy anomalie w zakresie rozmieszczenia i wykorzystania siły roboczej.

Spełnienie ekonomicznych warunków działalności gospodarki nieuspołecznionej pozwoli dopiero na wykonanie poprawnej polityki podatkowej i jej urzeczywistnienie, z uwzględnieniem stabilności i interesów nabywców dóbr i usług tego sektora.

CHANGES IN TAXATION OF NON SOCIALIZED ECONOMY

Summary

Changes in taxation of non socialized economy carried into effect in July 1983 are discussed in the article. They concern privately owned craft, trade, services as well as foreign subjects of economy. Increase of tax rates is the essence of effectuated changes. It is motivated by a higher volume of turnover and income of non socialized units of economy. The problem of changes is raised in a wider context of the economic situation in Poland. In the context of changes in administration of economy and a high inflation rate, in particular. The author indicates that the instituted changes of tax legislation can effect further increase in prices of goods and services and add to consumers' burden, increased taxation having been undoubtedly shifted onto consumers. Besides, business in private sector is mostly decided in a sphere of supply of resources, machinery, installations, employment, granting concession policies and housing policies. The effected changes in taxation will therefore have inconsiderable impact on the actual situation of non socialized economy.